

प्रवेश सं० २०१२९

विषयः दामोदरसूत्रम्

क्रम सं० २०१

नाम दानकमलाकरः

ग्रन्थकार कमलाकरभट्टः

पत्र सं० २२४-२३७

श्लोक सं०

अक्षर सं० (पंक्तौ) ४६ पंक्ति सं० (पृष्ठे) १०

आकारः २.३ x ३.७

लिपिः देना.

आधारः कागा.

वि० विवरणम् अपू.

पी० एस० यू० पा०--७७ एस० सी० ई०--१६५१--५० ०००

13719

न. ६३३९

हं-१९
व-५९
२२२

इकांते च घ्राणोत्तरं चंदने ॥ कर्पूरं चंदने च घ्राणोत्तरं च ॥ कोंकुमानि च रोमाणि रोप्य नास्त्रिचकारयेत् ॥ कुंकुमं काश्मी
रजं ॥ गारुमत्तं शतं हृदयाने परिकल्पयेत् ॥ मरकतं चेदं ॥ तथा न्यानि च रत्नानि स्त्रिया पयेत् सर्वसंधिषु ॥ अन्धा कुरुविंदादी
नि ॥ कुर्याच्छर्करया जिह्वां गोमयं च गुदात्मेकं ॥ गोमूत्रमाज्येन तथा दधिदुग्धं स्वरूपतः ॥ पुच्छाये चामरं रघाक्ष्मीपेताम्ब
रोहणं ॥ कुंडलानि च हेमानि भूषणानि च शक्तितः ॥ कारयेद्देवमेवंतुर्थं शोभनं सकृद्वि ॥ एवं विरचनं कृत्वा तद्दोमाधि
वासनां तद्दत्तुलावतः ॥ सुवर्णादसिराणां दत्वा धेनुमामंत्रयेत् ॥ अत्र दक्षिणादानं प्रतिषर्था ॥ तेन पाठकमोहे
पदतिहेमाद्रिः ॥ अधिवासनं रसिराणां परमिति मदनरत्ने ॥ अधिवासनं रसिराणां तोषिभिर्नेयमात्रेयहेमरानचरित
ये ॥ गुडधेनु उदात्तं अत्र दंचो दाहरेत्ततः ॥ मंत्रो ग्रे ॥ आमं अचोत्यममितः ॥ परिव्रज्य भक्त्या दद्याद्विजोयगुरवे जुल
पूर्वकं तं ॥ यपुरापमाप्य रिमंत्रकं तोषदासपापेर्विमुक्तं तनुरेति पदं मुरारेः ॥ अत्र द्विजापेते कृत्वा तस्य धेनुरेक
स्मै देयानविभज्येते के ॥ तदनुमत्यान्वेभ्यो पीभूपा लरत्नाकरादयः ॥ हेमाद्रिलक्ष्मीधरमदरत्नादयस्त्वेकाग्रिपरमे
कत्वं ॥ चतुर्वेदपक्षे तुलावतः ॥ मित्रविषयत्वाद्द्विरण्यकामधेनुवदित्वा हुत्वा तद्विकृतो तद्देकाग्रिविधाने युज्य

चतु१४

२३४

तेनायथा॥ अथात्रप्रयोगः॥ कर्त्तृदेशकालोसंकीर्णसर्वपापसंयमस्तसत्पत्पूर्वकबन्धुवर्गपुत्रपौत्रारिष्टतवरवि
मानारोहणपूर्वकगोलोकप्राप्तिकामः शिवपदशक्तिकोऽपि हरिपदशक्तिकोवाञ्छुरात्रधेनुमहादानप्रतिपादविषे
करिष्यदितिवासक्त्यत्तुलावद्वाविदारिद्र्यादिमदुपेयुर्वादिविनिर्वागतैवेद्योवाञ्छारिक्तस्यातिनेलवराद्रोरात्रा
धुरीनुदकपादामुत्तरोत्तरोत्तराङ्गुलिराङ्गुलितश्रुतिकरीरधिरुपताम्ररोहनवज्रकृतवस्त्रारत्नमयीगोप्राग्वन्निमी
येतिमदनाश्रुक्तिकरीतास्तेवेतिपुक्तोऽततोद्गोराभिप्रायदशधामनानाफल्गुशसोमाज्यादीनामपचयैरुत्तरेण
वेसवसायेनमदतिप्रतिपादपूर्वसंप्रयवितानं निवेद्यमहत्पुताबलिदानदक्षिणांतेरुक्तोपवासाः संवत्सरेषु प्रातःपूर्या
हुत्वापमिवेकांतेकर्त्तृपुण्याजलिभिः प्रशुद्धिर्भातिपठेत्॥ पालस्त्रीः सर्वदेवानोपाचरेष्ववस्थिता॥ धेनुस्तु
तोसादेवीश्वमशोतिप्रयच्छत्॥ देवस्त्विति॥ स्वाहावाचविभावसो॥ चंद्राकेशाकशक्तिर्धेनुस्तुपास्तसाध्विये॥ चतुर्मु
खविस्मोर्वसः स्वितालस्त्रीः स्वाहावाचविभावसो॥ चंद्राकेशाकशक्तिर्धेनुस्तुपास्तसाध्विये॥ चतुर्मु
खस्वयालस्त्रीपालस्त्रीधनरस्यच॥ लस्त्रीयलोकपालानोसाधेवैरराक्तमे॥ स्वधपापित्तमुखायांस्वाहाय राम० २३४
याचरुद्राणीशंकरश्च॥ याप्रिया॥ धेनुस्तुपास्तसाध्विये॥ चतुर्मुखस्वयालस्त्रीधनरस्यच॥ लस्त्रीयलोकपालानोसाधेवैरराक्तमे॥ स्वधपापित्तमुखायांस्वाहाय

नः ३०

समुजातया॥ सर्वपापहराधेनुस्तुपास्तसाध्विये॥ चतुर्मुखस्वयालस्त्रीधनरस्यच॥ लस्त्रीयलोकपालानोसाधेवैरराक्तमे॥ स्वधपापित्तमुखायांस्वाहाय
द्रवमलासनवासुरेवाः॥ तस्यासुमस्तभुवनवर्षदेवपुक्तामापादिदेविभवसागरपीडमानमितिचुष्याजलिसि
त्वापश्चिमेदेशकालावुक्तापूर्वोक्तफलसंकीर्णमुक्तगोत्रेभ्योबुधायवर्षेति॥ मरारलयधेनुसोपस्करोचतुर्था
यावशोपेतोमघारपाथायाद्युपेतोप्रवीक्तफलकामस्तुलारात्रोक्तभागवत्स्वपासेप्रदरेनममेतिदधात्॥
तेचओस्वतीस्तुक्तादेवस्यतेयोदिरुद्रायगामित्यादिकामस्तुतिपठेयुः॥ ततोदक्षिरासुवतीयामरत्वादिवा
बन्धुलावतः॥ इतिजगद्गुह्यरायणामरसुनुरामस्तुभरसनुकमलाकरभरकतेदानकमलाकररेत
वेनु॥ अथवीउपोमहाभूतघट॥ तत्रमात्ये॥ कारयेत्काचनं कुंभमहारत्नान्वितं बुधः॥ तानिमा
रिाक्यमुक्तामिनुक्ताविदुममकृतपुष्परागहीरकैर्दनीलगोमेदेवैर्दुर्गातीनवा॥ प्रादेशादंगुल
तयावकुर्वाप्रमारातः॥ अत्रहेममानानुक्तैर्यथाशक्तिमानमितिहेमाध्यापः॥ स्तिरासरि
ततद्वर्कस्यवत्समन्विता॥ तेचगव्येसमभागे॥ कस्यवत्सः प्रागुक्तोमधे॥ पश्चासनगतोस्त

त्रब्रह्मविष्णुमहेश्वराणां वराहेणाधृतं हतकल्पयेच्च वसुंधरा ॥ ब्रह्मादयस्तत्तांशां वराहस्यैवो विष्णुवका
 अत्रलोकपालाश्च हे इति स्वस्व वादनमास्ति तानिति ॥ पूर्वीर्धकेचित्तवेति ॥ वराहो वासनगतेकांचनं करोति ॥
 हुताशनं मेषांतं वापुः स्वयं जीमरी ॥ तेषां कृपाधिपं कुमातृमूषकं स्तुविनायकं ॥ विन्यस्य कटमक्षेपान् वेदपक्व
 सेपुताम्रं लोकेषु प्रतिमास्तुलोकान् ॥ पुत्रयोर्वेदः ॥ पुराणा ॥ इयमास्त्ये ॥ नृपेदस्यासुत्रस्याघनुर्वेदस्य पत्रकं ॥ ज्ञे
 ॥ सामवेदस्य वीणायां देवगुह्यं शिरातो न्यसेत् ॥ अथर्ववेदस्य पुनः सकृत्कवौकमं च करे ॥ वामे पंचमित्रं रात्र्यां ॥
 पुराणां वेदो वरदः साक्षे सत्कर्मसु लोपयितः ॥ स वेदान्यानि चामरासनदं वराणां ॥ पादुकोपा न हृदयं वीर्यिका मूषराणि
 च ॥ शाय्या च जलकुंभीश्च पर्ववर्णां चित्तानकां विचो कुमां ॥ वोटं शालुवावत ॥ स्वात्वाधिवासनां ते तु मंत्रमते मुदी
 रयेत् ॥ अथ प्रयोगः ॥ देशकालौ सकीर्त्य सकल पापं संप्रवृत्तं कपि चादिसर्वबंधु सद्विदामरस्त्री निवेद्य मारा
 कं वरा विमानकरा कविष्णुपदं प्राप्ति कामः श्रीमहाभूतघटमहादानमहं प्रति पादपिष्ये कविष्य रस्य कृतं तुला च
 हुवादिनिवोगाते वेद्यां वोटं शारं कृतं कुंभं सीरास्य प्रोत्तं पंचशाखं त्वादिपुतं कल्पवृक्षं पंचमवेदं तां प्रतिमां स दधो म

राम ०

२१५

धो निधाया घादशायानादीनि वोटं शकुंभां तानि परि नो निधाय प्रसादितं तनायाभिः सस्य तुलावतं प्रातरभिषेकं ते कृतौ
 पुष्पांजलिमादाय विष्णुं प्रदक्षिती कृतो यतिष्ठेत् ॥ नमो वः सर्वदेवानां मा धरिभ्यश्च अचरे ॥ महाभूतादिदेवेभ्यः शान्तिरस्तु
 शिवमेव ॥ यस्मात्त्र किंचिदप्यस्ति महाभूतं विना कृतं ॥ ब्रह्मादे सर्वभूतं पुतस्या क्रीरस्योक्तं मे ॥ इति पुष्पांजलि कृत्वा
 नत्वा कृत्वा यतिष्ठेत् हस्तौ देशकालादुक्तौ इमं सो वरां महाभूतघटमहारत्नं हेमकल्पं स ब्रह्मविष्णुशिववराहवरुणा
 भिवापुं विनायकं रघुपुं सुभाष्यं वरां पुराणा प्रतिमागर्भं मथारं शाय्या चामरासनदं वराणां पादं हृदयं वीर्यिका मूषरा
 शाय्या वोटं शकुंभं विना तानि पुषेत् मस्य तुलोकं भाग्यवस्त्रं पादौ कृतं फलकां यो पुष्पाभ्यं मुकुटं गोशुक्रं वेदां मुकु
 शारिभ्यः संप्रददेन ममेति तं दत्तेषु न लेखेत् ॥ ते च श्रौतस्ति देवे स्य त्वेति आदि अथ ये हिरण्यं तेनामृतं त्वमित्यादि का
 मस्तु त्रिपदे ॥ ततः प्रत्येकं सुवर्णां दक्षिणां ॥ अत्र ब्रह्मसंघटं शाय्या विभागं दत्तं मूषालः ॥ गुर्वीदिभिन्नेभ्योऽपि दद्यात्स्वयं
 द्रव्यं कां प्रविधानं च प्राचरेत् ॥ शेषं तुलावतं ॥ इति जगद्गुरुमहामहोपाध्यायमहेश्वरमहर्ष्यं नारायणमहर्ष्यं
 नुरामहर्ष्यं जगदात्मकमलकमलाकरमहर्ष्यं रानकमलाकरं वोटं शमहादानानि समाप्तानि ॥ ॥ ॥ ॥ ॥
 ॥ अथ पर्वतदानानि ॥ हेमाद्रौ ॥ मेरोः पदानं वस्त्रां मिदं शाय्या मुनि सज्जम ॥ यत्नं सा रात्रौ लोकां नां प्रीति सुरं जितानां न

स्याद्विधानं वक्ष्यामि यदेतानामनुज्ञा ॥ प्रथमो धाम्यशैलः स्याद्वितीयो लवराचलः ॥ तृतीयः स्यात्तु ये हि
 मपर्वतः ॥ पंचमस्तिलशैलः स्यात्षष्ठः कार्पासपर्वतः ॥ सप्तमो घृतशैलः स्यादष्टमो जलोत्थापमः ॥ रात्रुतो नवमस्तद
 दशमः शर्कराचलः ॥ अर्धमविषुवे चैव यतीपाते दिनसंये ॥ शुक्लपक्षे तृतीयापापरागेशशिक्षये ॥ विवाहोत्सव
 सेषु द्वादशपामप्यवापुनः ॥ शुक्लायां पंचदश्यावापुः स्यते वा विषोषतः ॥ धाम्यशैलादयो देयाप्याश्च विधानतः ॥
 मउपकारयेद्भूषते यता ॥ धाम्यद्रोरासद्वेतिरिति होतुमः ॥ मध्यमः पृथ्वीः पृथ्वीः कनिष्ठः स्यात्
 भिः शते ॥ मविषोत्तरे ॥ सार्धशतद्वयेनाप्युक्तः ॥ द्वादशप्रसक्तिः कुडवं ॥ ते श्चातुर्गोत्राः प्रस्थापकद्रोरा ॥
 इति कल्पतरुहेमादी ॥ प्रागुक्तेषु शतपाविकल्पद्विषुक्तः ॥ मेरुमहाव्रीहियमस्तमभ्ये सुवरीवसत्रपसेयुतः स्यात्
 ॥ महाव्रीहिः शाल्वि ॥ मविषोत्तरे तु व्रीहिभिः कारयेत्तु गोधूयेरथवायवे रिति मेरो विकल्प उक्तः ॥ मध्ये कल्प
 तरुः ॥ दक्षिणो मेदारः ॥ उत्तरे पारिजातः ॥ इति वसत्रयः ॥ पूर्वहरीचंदनः पश्चिमे सतानदस्य सैव ॥ हरिचंदनसं राम
 तानो र्वपश्चिमभागयोः ॥ निवेत्यो सर्वशैलेषु विशेषाच्छर्कराचले रतिवक्ष्यमाणात्वात् ॥ विशेषादिस्तत्ते र २२६

न्यज्ञानवशकृत्वातेनात्र पर्वराश्वयोवा ॥ मध्ये मेरोर्मि ॥ पंचशाखत्वं सर्वत्र ॥ पूर्वतः मुक्ताफलचत्रपुक्तोपास्येन गो
 मेरकपुष्परागेः पश्चाद्बृहस्पतिनीलरलेः सौम्यनवैर्द्वयसरो जरागेः सरोजरागः पप्ररागः गिरिवंशमारा राजतचतुः शृंगेषु
 विनिवेशानितर्प्यः ॥ श्रीखंडस्वर्धमितिः प्रवाललतात्वेनाशुक्लितातवः ॥ स्यात् ॥ ब्रह्माचविलेस्य जगवान्प्रादिर्द्वि
 करोष्यत्र हि सप्यः स्यात् ॥ मूर्ध्ववस्त्रागतमस्त्रेराकार्पासवने केवत्प्यादिजोधाः ॥ द्विजोधाः पक्षिः ॥ औघशब्दे
 न बहुत्वसि देवहुवचनशृंगारयथरातेनामितं बभागोपि च राजतः स्यात् ॥ आदेशु वशात् कंदरस्तु घृतारकप्रश्न
 वराश्च दितु ॥ घृतनिजितो रकमितर्प्यः ॥ शुक्लांबरायपंबुधरावली स्यात् पूर्वतापीतानि च दक्षिणोना ॥ वासांसि पश्चा
 दपि कर्बुरातीरक्ता निचैवोत्तरतो घनाली ॥ रोषान्महेद्रप्रमुखान् यथो संस्त्राप्यलोकाधिपतिरूपेणा ॥ ते चतुर्वा
 वत् ॥ नानाफलालीवसमतः स्यान्मनोरमं मात्यविलेपनं च ॥ वितानकं चोपरि पंचवर्गमस्त्रानपुष्पाभरणं सितं च ॥ इ
 त्यनिवेशामरशैलमयं मेरोस्तु विष्कं भगिरीनूकमेरा ॥ तुरीयभागेन चतुर्दिशात् संस्त्रोपप्रेषुष्यविलेपनाद्यान् ॥ इ
 के कंतु चतुर्थी शोना चतुर्थी येन विष्कं पर्वतान् कारयेत् एष्यमित्यग्रेभिधानात् ॥ पूर्वद्वयं तरुजैर्द्विहिमिरेवेति मरन

रत्नहेमाद्रिः। नञ्॥ विष्कम्भयवर्तयेवयवैः कुर्यात्तु रतिब्रह्माउपुरातोमिश्रयोक्तैः। पूर्वैराभ्यन्तरमनेदः। क्लेश्वयुक्तं युक्तं
 गुरोः कनुकमद्रकदंबवित्॥ गुरोर्नरैः स्थितिः॥ हेमोभद्रः कदंबवृक्षः। कामेन काचनमयेन विराजमाना कारयेचुसुमव
 स्वविलेपनाय्वा। श्रीराजगोदसरसाचवनेन चैवोष्णराशक्तिः चरितेन विराजमाने। काममाह विश्वकम्पी॥ चापबारा
 धरः कामोरतिप्रेयास्तमभयम्॥ आलीढोनरतोरागीरूपान्विश्वमोहकः॥ शक्त्यात्पुनरुत्तनशीरपूरांनारुणोद
 संतेनसरसाचवनेन चयुतं॥ ५॥ येनगंधमदनश्चनिवेशनीयोगोभूमसंचयमयः कृच्छयोततेव॥ हेमनेवृक्षराहेमेनय
 क्षपतिनाष्टतमानसेनवस्त्रेश्वराजतवनेन वसंयुतः स्यात्॥ कुबेररूपं श्रीप्रभु॥ इत्यमायिगतेत्रयगदिनेपीतविग्रहः॥
 पुष्पकक्लृधनाभसं ध्यायेद्विषयसंवेदितोऽप्येष्टतपूरां पानसं॥ पञ्चाक्षिलेर्विपुलमेकसुवरीपुष्पं सोवरीहि
 ररामयपि हसंयुक्तः॥ आकारयेद्भुजतपुष्पवनेन तद्वत्वाचितं दधिसितोदस्मिन्मया॥ तद्दृष्ट्वाभयमननवतः॥ विपुल
 हेनामगिरिः। रश्मिपूरीरूपपात्रं सितोदसंसंसारः। संस्थाप्य तं विपुलशैलमपोत्तरराशौ लं सपार्श्वमपि माघमयं राम०
 सेवस्व॥ पुष्पेश्वरहेमवर्णपादपशोखरं तमाकारयेत्केन कर्धुविजमाने॥ मास्तीकमद्रससाचवनेन तद्द्वयोपेताभास्व २२७

रत्नाचयुतं विधाय॥ मधुपूरां भद्राख्यं सरः॥ कामादयश्चमूर्धस्त्वं कदंबादिरत्नाभो मेतोरभिपूजाः कार्याः॥ होमश्च
 तुभिरप्येतदपुराणाविद्भिर्हीनैरनिचरितैः प्रतिभिर्हिनेत्रैः॥ पूर्वैराहस्वमितं मवधिवायुक्तं कार्यं स्तिलेयं वष्टतेनसमि
 त्तुं श्रेष्ठं॥ राजोचलाग्रममुदतगीतार्थं तथाहनेचकप्यामिणीलोडयानां॥ मंत्रास्तवप्रयत्नोऽभ्यवहस्तुङ्गोक्तैः स
 हसंत्वय्यहोतयेकुपीनुं उकारात्मकमित्तेः सहस्रसंख्यः सर्वोहोमतेन प्रत्येकत्रयादशहोतपरतिदानवियेकहमा
 द्री॥ ब्रह्माउपुरातो॥ तथोत्तरशतप्रत्येकहोमउक्तः॥ अथप्रयोगः॥ कर्त्तव्यपासंसेकम्पुकुशानिलपवनलहस्तो
 देशाकालौ संकीर्त्तयसरोगंधयै विराजमानरियविमानकराकाशं गमनानंतरसामन्तरशतसमयावधिरवब्रह्म
 लोकनिवासोत्तरभूलोकानराजत्वप्राप्तिकामोहं स्वाधान्यपैतदानं करिष्ये प्रतिपादयित्वा पुनर्पूजां संपूजायादयावोऽपरादि
 मातृपूजादिश्चादुष्टपाहवाचनामिरुताचार्यचतुरोक्तं त्रिजंश्वरत्वातुलावन्धुपूजां संपूजायादयावोऽपरादि
 हस्तमंडपंतमभ्यर्च्य हस्तमात्रेचतुरसं कुंडलदेशानेहस्तमात्रेवेदिकत्वागोमयेनोपलियमभ्येकं योरास्तीर्षसहस्रद्वोरा
 शास्त्रिभिरर्चनशतैर्वयसे रोनवाशाक्त्यामेरुकुपीत॥ म्मावास्तीर्ष्येत्कृत्तेनात्रमभ्येवेदि॥ द्वोराः प्रायुक्तः॥ त्रुपरिमथ

क्रव्यरभरसितोमहारमुत्रेपाश्र्वमसंज्ञानपूर्वहरिचंदनमितिपुत्रेहमवस्थानापांस्त्रीनेववासंस्काप्यदिशुब्रह्माविष्णु
 इत्यस्योनपक्षितोमुनीश्वरत्वापयतोऽमृतोः प्रागादिभूतपशिररवतुर्बुधुक्ताहीरंगीमेरुपुष्पागमरुक्तनीलेवैद्युप
 मरागरवितंरुत्तातद्विहरदिशुगजंतलोकपालाः॥अभितःश्रीरंखरप्रवालमुक्तिविनिर्तलेचराजतमेखलमादि
 शुश्रैतपीतकषुराक्तवस्त्रैर्मेघैरुतमिच्छंज्वरतुकरंदिद्युपतप्रागीरुपचात्रकल्पितप्रवरागानानाफलमाव्य
 पंचवरावितानयुतंमेकुपीत॥मेरोःपूर्वमेरुचतुर्थाशोनमीहिमयंदरेमूर्धस्वहेमनरात्र्यमूलस्वकामदेवहेमकंद
 ब्रह्मरोपेक्षीरप्रागमरागोदसरःरोप्यनानाफल्गुष्वस्त्रयुतंचैत्रपंचनंचकुपीत॥२॥सितोमेरुचतुर्थाशोनगो
 धमेगंधमादनेतनूहिहेमनेब्रह्मरोपेक्षीरप्रागमरागोदसरःरोप्यनानाफल्गुष्वस्त्रयुतंचैत्रपंचनंचकुपीत॥पाश्र्वमिति
 लेमेरुचतुर्थाशोनविपुलेगिरितनूहिहेमविपालंमूलेहेमहंसरोपेक्षीरप्रागमरागोदसरःरोप्यनानाफल्गुष्वस्त्रयुतंचैत्रपंचनंचकुपीत॥
 उत्तरेमार्धमेरुचतुर्थाशोनसुपार्धगिरितनूहेमवर्धमूलसेवसेधेनुमधुराशोरोप्यनात्रमद्रसरःरोप्यसावित्रचंचप्रागम
 तकुपीत॥ब्रह्माडेनु॥सर्वैर्वाहेमश्रृगाराकुक्तानितातोमपप्रासितुलावहुमादिनियोगांतंरुतेगुरुःकुडशानेकु

मंसंस्त्वाप्यन त्विमिः योमाघ मिस्त्वापनोते प्रहादिस्त्वापनापान्यभागाते अतिजः प्रहादिरेव निपाकपापि च रश्लोक
पात्तावसुसकारशब्दादस्यापि अत्र विस्मृतिवत्संयमकामरे वनरहंसकामपे नुसुपे काशीनि देवेभ्यः प्रत्येकं प्रति इमेव
योदशसंख्यायाते अत्रेनीमभिवातिलयवोद्वेसरमि कुशात्कृताक्ता नु हुत्तुतिः देशाद्यादयः॥ एतेन मित्रो होमस्त
युक्ता ब्रह्मांडपुराणा॥ त्वं शतं होमः प्रत्येकमुक्तं॥ एवं होमं कृत्वा स्थिरकुरादितोषसमाप्य कर्त्तुं मेवादीनावाहयेत्॥ मे
जास्त॥ त्वसंवेदवशात्ताधामनि विस्मृत इमं सद्रोहं प्रवर्तनाशयाशु॥ तं विधुस्वकुशं शान्तिमनुत्तमांगः संप्रति
तः परमभक्तिमतामाप॥ त्वमेव भगवान्नीतो ब्रह्माविस्मृतिवाकरः॥ मूर्त्तमूर्त्तप्रेरवीजमतः पादिसनातन॥ यस्या
त्वलोकपात्राविश्वमूर्त्तेश्वमगदिरः कदादितस्स नो चततः शान्तिप्रयच्छ मे॥ यस्यादशूयमयेनीमिश्च शिरस्तदा॥
तस्याम्यासु दशशेषदुःखसंसारसागरात्॥ ब्रह्मांडपुराणा॥ त्वमेभिर्महाः॥ अत्रे प्रायादिभूतानां बलेनेतजसाप्येव॥ जग
त्यां जगसेव जगदने प्रतिष्ठिता॥ अनादिवर्तिभूतानि अनादयति चेति॥ तच्च प्रायाधिकारे रात्रिचेवाहुविधं भवेत्॥ अतो
ध्यायन्तो मेतः करोम्यभिगतं मम॥ नमस्तसे सर्वलोकानां धामसुरपुत्रिन॥ वित्तीनी नो मम कुलेमाभवेदहंश्चन॥ अविद्धि

नत ये वाचंममजन्मनिजन्मनि॥ मायातु संसृपचैवरीपमानमहर्निशा॥ अयमंशात्तीना॥ पत्याञ्चैत्र येनेतमदाये
नवनेनचा॥ शोभसेमंदरसीप्रमलेतुविक्रोमव॥ यस्याञ्चामपिर्नबुहीपेतुंगंधादन॥ गंधवैवृनशोभावानतः
कीर्तिर्दयाक्तमे॥ यस्याञ्चकेतुमालेनबेभ्राजेनवनेनव॥ हिरस्यपञ्चोच्चशिरास्तस्मात्पुष्टिर्दयाक्तमे॥ उत्तरकु
रुमिषस्याञ्चावित्रेणावनेनचा॥ सुपाञ्चैराजसेनितम्भतः श्रीरसेयाक्तमे॥ ततोनाममनेः बोओपचारैः संप्रयतत्रैवस
र्वजागरावयुः॥ ततः प्रातः पूर्णाहत्यादिकृत्वाकुंडकलशोदकैरभिविक्तोयजमानपुष्पाजलिगृहीत्वात्रिः प्र
विरागीकृत्योपतिष्ठेता॥ अत्रैवहोतः प्रोक्तमन्त्रं प्राणाः प्रतिष्ठिताः॥ अत्रात्रवर्तिभूतानिजगद्वेनवर्तेत॥
अत्रमेवयतो लक्ष्मीरन्नेमेवजनादेन॥ धाम्यः पवैतरूपेरापाहितस्यान्नमोनमः॥ इति एष्यान्नलिप्रसिष्य॥ नत्वा
प्राञ्चुखोदेप्राकालोसेकीर्त्तयामुकगोत्रोमुकशामीहममुकगोत्रायाममुकैवेरामुकशारायाभ्यामिनेमुकशमिरो
गुरवेदसंतपसरोगंधर्वैत्यादिपूर्वोक्तफलमुत्तिर्यजमममुकदोरात्रीह्रितधाम्यैरुहममंदारादिवसपंचकब्र
ह्मविष्णुशिवार्कप्रतिमायुक्तैरिद्युतरोप्यशृगचतुर्भुजैरादिलोकपालरोप्यनिर्बेद्युतमिसुकुंदररोपपात्रैरु

राम
३२

एतौदकप्रसवराशुक्रपीतकरैररक्तवस्त्रमेधावतंनानाफलमाभ्यवितामारियुतंतुभ्यंसंप्रददेनममेतिदधात॥ सव
ओम्बस्तीक्तक्तादेवस्यत्वैसादिकामकृतिपठेत्॥ ततः सतेतदानप्रतिष्ठाप्यमिमाः अथोषधचतस्रस्तिस्रवागीः सकोपा
गुरवेदसिरासांसंप्रददेनममेतिदधात॥ ततोयेसादिप्रागुक्तफलांतैरमंप्रवेष्टितंमंदराख्यमेतच्चतुर्षीयाधान्यमयवि
कृमपवतंहैमकंदंबकोमदेवरोप्यश्रीरपूर्णाहत्यादिसरश्चैत्रयवनवस्त्रादियुतममुकगोत्रायैसादितुभ्यमभ्यजि
संप्रददे॥ प्राग्वहसिरासा॥ पुनरयेसादिदे॥ फलांतैरमंप्रश्चिमसंस्कमेतच्चतुर्षीप्रागुक्तदोरातिव्यमयंविपुलंविष्
ममिहैमपिपुलहंसयुतंसितोदसरोरुप्यदधिपूर्णापात्रोप्यवेभ्राजेवनवस्त्रफलादियुतंतुभ्यमभ्यजिदत्तादि
प्राग्वत्॥ पुनरयेसादिफलांतैरममुत्तरस्कमेतच्चतुर्षीप्रागुक्तदोराभाषमयंसुपाञ्चैरभ्यविष्कृमगिहैमवदकामये
नुयुतंमंदरास्कान्परोप्यमुपूतापात्रोप्यसावित्रयवनवस्त्रफलादियुतंतुभ्यमित्यादिप्राग्वत्॥ लवराणां चलादो
धाम्यपदे लवरापदतलादित्रेया॥ पद्मगुर्वीचनुत्तयायेभ्यापिविभ्रयोदघादितिमंदरले॥ तच्चिंत्य॥ ततोयद्राणा
मुत्तरपूर्णाकृत्याविसृज्योपस्कारपदवेदत्ताविश्रांसोभ्यासांरालवतांमुजीत॥ एवंसर्वपठेत्तुये॥ मास्यपामयोः॥

एवमायं अता-सर्ग-प्रभाते विमुले पुनः॥ स्वात्वा यगुरवेदघान्मध्यमं पर्वतोत्तमं॥ विष्कम्भं पर्वतान्तरधारसिगम्पः क्रमशो
 नृपागाश्चर्याश्चतुर्विंशदयवोदशपाद्विंशः॥ शक्तिः सप्तवाद्योवापचदधारशक्तिमात्रा॥ विभागस्तु क्रमस्वाएकी
 वागुरवेदघातपिलां च पयस्विनी॥ अलिगम्पारसिगादेयायथासंभविक्वांचनं॥ पर्वतानामधोवाराणामेषु सर्वविधि
 : स्मृतः॥ तस्यैव प्रतनेमत्रास्तस्वोपस्कराः स्मृताः॥ ग्रहाणालोकपालानां ब्रह्मादीनां च सर्वेशः॥ स्वमंत्रैरोवसर्व
 पुद्गलैः शोलेषु पद्योत्तैः॥ वस्त्रादीनां मंत्राभावाच्चाम्बेयाः॥ उपवासी भवेत्तिसमशक्तौ न कश्चिच्छते॥ दानकाले तु ये मंत्राः
 श्रुताः सर्वेषु युक्तं॥ अस्यायेन ब्रह्मण्यत इत्यादि दानमंत्राः॥ अनेन विधिना यत्कृत्वा दानं यमयमिरे॥ मन्त्रं
 रशतं सायं ब्रह्मलोकं महीयत इत्यादि॥ इति धाम्यं पर्वतः॥ ॥ अथ लवराचलः पाद्ये॥ अथानाः संप्र
 वस्था मिलवराचलमुत्तमं॥ उत्तमः षोडशद्वाराः कर्तव्यो लवराचलः॥ मध्यमः स्यात्तदर्थं चतुर्भि
 रधमः स्मृतः॥ चित्रं हीनो यथाशक्त्या द्वोरा दधेतु कारयेत्॥ चतुर्षोऽनेन विष्कम्भं पर्वतान्कारयेत्स यत्क॥ ला
 वराः सर्वत्र॥ विधानं एवैवत्कृत्वा ब्रह्मानां च सर्वरा॥ तद्द्वे मसक्तुं सवीरलोकपालान् निवेशयेत्॥ सरो

राम
३२०

सिक्कामदेवारीस्तद्वत्त्रयनिवेशयेत्॥ दानमंत्रास्तु॥ सोभाग्रसंसंभूतोपतोलवरागोरसः॥ तदामकलेन च
 मोपाहि पापात्रमो नमः॥ यस्मादन्तस्ताः सर्वे नोत्कृष्टालवराविना॥ विपचशिवयोनिं सतस्माच्छातिप्र
 पक्कमे॥ विसुदेहसमुद्रं तयस्मारो ग्यवद्भुन॥ तस्मात्पर्वतरूपेणापाहि संसारसागरात्॥ अमालोके बसेत्क
 ल्पनतो याति पुरोगति॥ सुरलोकप्राप्तिं चैककुल्यावधुमालो कनिवासोत्तरपरमगति प्राप्तिं कामरतिरा
 नया॥ सोत्तरपरमगति प्राप्तिं कामरतिरानवाक्य॥ अयं तं प्राग्वत्॥ अथ युगपर्वतः॥ पामे॥ अथातः संप्रवस्था
 सिगुपर्वतमुत्तमं॥ उत्तमोदशभिर्मर्मध्यमः पंचभिर्मतः॥ विभिर्भीरैः कनिष्ठः स्यात्तदर्थं नाल्यवित्तवान्॥ ब्रह्मा
 उतुविंशतिभारउत्तमउत्तः॥ भारतस्तु लान्त्रियापलशतं मारः स्याद्विंशतिस्तुला इति प्रागुक्तः॥ तद्वदामंत्रां प्रजा
 हेमब्रह्मसुधाचनं॥ विष्कम्भं पर्वतोत्तमहंसोऽसिबनदेवताः॥ होमजागरात्तद्द्व्योक्तशालाविवासरं॥ दानमंत्रास्तु॥ य
 थादेवेषु विश्वात्मा प्रवरो यजनाईन॥ सामवेदस्तवेदानां ग्रहादेवस्तयोगिनो॥ प्ररावः सर्वमंत्राणां नारीणां पावे
 तीयथा॥ तथारसायनो प्रवरसर्वेश्वरसोमजः॥ मम तस्मात्परोलक्ष्मीरदस्वयुपर्वतः॥ प्रस्थासोभाग्यदायिनाभ्राता

मानियत्किंचिन्मपापापमनुषितं॥संप्रयातुत सर्वतस्तसादात्रगोत्रमेतक्तं॥दानमंत्रानुप्रदस्यामि यथावन्मुनिपुंगवा
यस्यान्मधुवनेविस्मोदेहस्वेदसमुद्भवा॥तिलाःकुशाश्चमाषाश्चतस्पाकं त्रौभवंचिह्नं॥द्वयकयेषुपस्मोद्वितिलेरवामि
रभरा॥मवाहृदरशोलेदतिलाचलनमोक्तं॥इत्यामंत्रचयोरथात्रिलाचलमनुत्तमो॥सर्वेष्वपदयातिपुनरावृत्तिरुल
भा॥दीर्घाद्युष्मवाप्रोतिपुत्रपौत्राश्चानव॥पितृभिर्देवगंधर्वैः पूजमानो दिव्यव्रजेत॥अत्रदानमंत्रानिपुणकृप्या॥इत्या
मंत्रैस्तक्तेर्हीनमत्राएवावाहने॥एवंवरागारिषपीतिमदनरले॥तत्रै॥श्रुतेर्जीनासिकारः स्फारितिवदपसंहारबाधा
त॥तेनामंत्रोक्तैस्तथै॥दानेवाक्येन॥सर्वपापसंपरीक्षायुः पुत्रपौत्रान्वितत्वेवगंधर्वपूजापर्वकस्यगमनोत्तरपुन
रावृत्तिरहितविष्णुपदप्राप्तिकामदति॥अथकार्यासंशेः॥पाद्ये॥कापीसपर्वतस्तद्विंशद्दोत्रमः॥इथा
भिमध्यमः प्रोक्तः कनिष्ठः पंचमिः स्मृतः॥भारिणात्यधनोदधाद्विंशत्याव्यविवर्तितः॥धाम्यपर्वतसर्वमासापु
राजसत्तमा॥मंत्रस्तः॥त्वमेवावरायस्यास्त्रोक्रानामिहसर्वरा॥कापीसचलतस्याज्जमघोधधंसनोभवा॥तद्रु
केवसेकल्पततोराभावेरिह॥ब्रह्मउत्तु॥सर्वधान्यसंप्रहस्यमथ श्लोषमिनिर्वत॥रसेरत्नेश्वसंयुक्तं लोकपाला

वततथा॥होमोव्याहृतिमिश्रैव अग्नौत देवतेरपि॥गंधेनसर्पिषानत्रतथाकस्मत्तिलेरपि॥अयुतं होमसंख्या च
पलाशासमिधस्तथा॥नेमः सर्वाभरावासभूतसंचेरमिद्युत॥ब्रह्मरप्योमेवरामभंतुविबुधाः सरैस्तक्तं॥किल्पाव
धिरुल्लेखिवासात्तराजराजकामरतिवाक्ये॥अथघृताचलः॥पाद्ये॥विंशत्याघृतं कुंभानामनुमस्यातघृताचलः॥
मध्यमस्तुतर्धनतरर्धनाधमः स्मृतः॥अल्पविजः प्रकुर्वीत द्वाभ्यामिहविधानतः॥पलसहस्रसं कुंभः॥विजंमपर्वतो
स्तद्वतुभीगेनकल्पयेत्॥शालितुलपात्रातीकुंभीपरिनिवेशयेत्॥द्रवस्य घृतस्य स्वतः शोलाकारायोगात्ताव
द्घृताधारपात्रकुंभः कारयेत्संहृता सर्वानयथाशोभविधानतः॥विषयेकुंभवा सोमिरिचुदंशफलारिकैः॥धाम्यपर्व
तव केपंविधानमिहपथ्यते॥अजिवासंयुक्वीततद्द्वौमसुरावेन॥मंत्रस्तः॥संयोगाद्घृतमुसत्रेयस्यादघृततेजसा
॥तस्याद्घृताचिर्विश्वात्मा शीयतामत्रशकरः॥यत्तु तेजोमयब्रह्म घृतं तत्रव्यवस्थितं॥घृतपर्वतस्तेरातस्मान्नः
पारिभ्रमरः॥अनेनविधिनादधाद्घृताचलमनुत्तमो॥महापातकघृक्तोपिलोकमापानिशाकरः॥विहरेति तमिः सा
ध्यावदो ज्ञातसंज्ञः॥दानवाक्येन॥सर्वपापसंयहंससारसयुक्तं किंकिरीयुतार्कवर्ताविमानकराकशिबलोक

गमनोत्तरसिद्धविधाधराचित्तलपित्तयुतभूतसंज्ञवावधिकविहरकामदति॥ अथरलाचलः॥ पामे॥ अतः परंप्रव
 स्थाभिरलाचलमनुत्तमं॥ मुक्ताफलसहस्रेणापर्वतः स्यादिहोत्तमः॥ मध्यमः पंचशतिकश्चिद्विशतेनाधमस्मृतः॥ चतुर्षो
 शो नविक्रमपर्वताः स्फुटसमततः॥ पूर्वतावज्जगामेदेहसिरोनेदनीलके॥ पुष्परागयुतेः कार्यविदग्निधमादन
 ॥ वैश्वविद्रुमेः पञ्चासमिम्बोकिपुलाचलः॥ पञ्चरागेः सप्तोपरोरुत्तरेणावुविन्यसेत्॥ सुपाश्वमिति शेषः॥ वज्र
 गोमेदाः समसंख्यादतिहेमादि॥ त्रयस्तयुक्ताः॥ सोपरोर्गोमस्तयतेः॥ धान्यपर्वतक्षेपमत्रापि परिकल्पयेत्॥ तद्वत्
 चाहनं कुर्याद्दक्षान् देवांश्चैकाचनान्॥ दानमंत्रतीपथादेवगराः सर्वरत्नेष्वेव व्यवस्थिताः॥ त्वचरत्नमयोनि
 त्पमतः पादिसहाचलः॥ यस्यादत्तप्रसादेन रविप्रकृते हस्तिः॥ महारत्नप्रदानेन तस्मान्नः पादिसर्वतः॥ अने
 न विधिनायस्तद्व्यादत्तमहागिरिः॥ सपातिवैकाचलोकमनरेश्वरसृजितः॥ पावत्कल्पशतं सान्वयसेदिह न
 राधिपा॥ रूपासोम्यगुरोपेतः सराद्वीपाधिपौमवेत्ता॥ दानवाक्यतु॥ ब्रह्महत्यादिसर्वपापसथा परमेश्वरपूजापूर्व
 करायकल्पशतविष्णुलोकनिवासोत्तरसप्तद्वीपाधिपलकामदति॥ अथरुष्णाचलः॥ पादो॥ दशभिः पञ्चसो

राम०
२३३

हसैरुत्तमोरुत्तमचलः॥ पंचभिर्मध्यमः श्रोतस्तदर्थेनाधमः स्मृतः॥ अथात्तोविशतेर्द्धकारयेककितः सरा॥ पूर्ववद्रात
 लाकुपीनंदरादीनिधानतः॥ पूर्ववत्तरीयाशो न॥ ब्रह्मविष्णुशिवाद्युर्गोत्रितोत्रहिरामयः॥ राजतं स्यात्तदर्थेवाका
 र्यतदिहकाचनो दानमंत्रः॥ पितृणां वैश्वं पस्याद्वमहाशकरस्य च॥ नतं पादित्वात्रः शोकसंसारसागरात्॥ मयो
 दशसहस्रस्य फले प्राप्नोतिमानवः॥ सोमलोकं वसेद्द्वीमान् यावदाभूतसंज्ञचो॥ सर्वपापपक्षयः स हस्यगो दानफलादिकिं
 नरासुरोगरापूजाविशिष्टाभूतसंज्ञवसोमलोकवासकामदति दाननाक्यं॥ अथशार्कराचलः॥ पादो॥ अष्टभिः शार्कराभा
 रेरुत्तमस्यान्महाचलः॥ चतुर्भिर्मध्यमस्तद्व्याभ्यामणधमः स्मृतः॥ भारेतावार्धमारोराकुर्वापः स्वल्पवित्तवान्॥ विक्रम
 पर्वतान्कुपीतरीयाशो नमानवः॥ धान्यपर्वतव सर्वमासाधामरसंयुतः॥ यत्रयमुत्क्रोक्तं॥ हरिचरनसंज्ञो पूर्वपश्चिमभा
 गयोः॥ निवेशो सर्वशोलेषु विशेषाच्छार्कराचलः॥ दानमंत्राक्तः॥ सोमग्यायतसारोपपरमः शार्कराचलः॥ तन्मनानेरका
 रित्वमवशोलेद्रसर्वरा॥ अथतं पिबतां पेतुनिपेतुर्मुविशोकराः॥ देवानोत समुत्तोपपादिनः शार्कराचलः॥ मनोभवधनुर्म
 भाद्रुताशार्करायतः॥ तन्मयोसिमहाशेलपादिसंसारसागरात्॥ फळंतु॥ सर्वपापविनिमुक्तः प्रयाति शिवमंदिरं॥

इतिदि॥ इतिवाक्यंनु॥ सर्वपापशयविस्मर्कहृद्रोषनिजानुजीविसहितचंद्रादिसमविमानाहंशापूर्वकशिवमंदि
रगमनोत्तरविस्मृलोकनिवासेतत्सप्तद्वीपाधिपसोत्रजन्मापुत्रवपारोग्यकामदति॥ शेषं प्राग्वतइतिदशपर्वतदानं॥ ॥
अथदेमादोद्धारशमेरुदानानि॥ कालोत्तरे॥ आकार्तिंकासमारभ्यमेरुतंसमाचरेत्॥ कार्तिवपारमेरुश्चरत्तुक्तशिवप्रा
तः॥ सर्वपापशयमेरुशोप्रमाराकमशःशृणा॥ वनपप्रमहानीकनीलस्फटिकसंस्तका॥ पुष्पासागरपुष्पाश्चग्राहास्वविभवे
नतु॥ प्रस्कृमात्रास्तसयाद्याः प्रस्कृत्वाकीर्धनेववा॥ यथायाज्ञायावादेयाविज्ञेयाद्याविनासुत॥ करिणीकायासमेरु
वस्त्विविस्वीशमूषिता॥ तत्सर्वमात्यवंतं वपर्वतं प्रजपेत्प्या॥ तत्पूर्वभद्रसंज्ञेतुअसवंतेततः परा॥ मेरुः पर्वतद्विग्रागेपूर्व
वृत्तरज्यं॥ कथितसविशेषरादक्षिणाः स्थातुतः परा॥ निषधीहेमकरश्चद्विम्बोश्चनयात्रयः॥ स्वमुखरभागेतुनील
श्वेतश्चशृगवान्॥ पश्चिममेगधमाराख्यकेतुवेकेतुमालक॥ सर्वहृद्रास्यपुक्तमेरुपर्वतनायक॥ सोपवासः शुचिर्भूत्वा
विशेषात्सजयेद्विंशं॥ महास्त्रानेप्रकृतेव्यमहाप्रजापचासुता॥ प्रागैतदेववायेरत्नमेरुप्रकल्पयेत्॥ महास्त्रानेगोघृ
तेनोक्तलेगे॥ स्त्रानेपलशार्तेत्रेयमभ्यगः पंचविंशति॥ पलानांहेसहस्रेतुमहास्त्रानेप्रकीर्तिता॥ स्त्राप्यलिगंमदीयचगज्येनैव १३४

घृतेनतु॥ अमुलेपनवनकुसुमपंचविंशसलेनतु॥ दशद्वीपैस्तनेवेधमष्टद्वीपैरथापिबेति॥ मेरोः प्रार्थनोक्ताकालोत्तरे॥ न
मःकाचनदेहायधत्तपारापवेनम॥ अस्त्रविस्वीशमूषाधरामध्येस्त्रितापच॥ नगद्वादशनाथायसर्वपापापहारीतो॥ शि
वेनक्तापशुदोषयत्रारोमेरुसर्वेश॥ निःपापः पितृभिः सार्धंशि वंगच्छामिहृनुमः॥ चेतिशिवस्तुशिवस्वयिशिबोहं वशि
वापचा॥ निवेदप्रापिभक्त्यावपिदराताररापवा॥ तप्या॥ चन्द्राश्वसाहितमेरुस्तुपुरापफले शृणा॥ लसपोजनमा
नस्यमेरोर्षपुरमाराव॥ तावत्कल्पसहस्रांशिशिवलोकेमहीयते॥ उद्देरकरकात्तापिभिः सप्रकुलसंतति॥ महाप्रात
किपिदरात्तद्वीकापि फलं॥ अथहेममेरुः॥ तन्मानंतवैवा॥ पलानांतुसहस्रेरापध्येमेरुप्रकल्पयेत्॥ अथत्रेपसमा
युक्तंअस्त्रविस्मृहरात्विता॥ एकैकपर्वततस्पातैकेकेनकारयेत्॥ अत्यंतमाग्यत॥ रीद्रोहप्यमेरुचहेममानेनकार
येत्॥ पर्वताद्वादशोत्थासंकल्प्याचनान्विता॥ शेषं प्राग्वत॥ भूमेरुप्रमारोतुक्थ्यमानेप्रराधत्त॥ विषयंम
उपेकोशुयामंवापर्वतस्मरेत्॥ बोधास्तरुप्रमाणेनगाः स्युरविसंख्यया॥ दीपमानभूपरमाराभितवर्षकोदिसहस्रा
विशिबलोकप्रास्यंतरराजराजत्वयोगिकुल्योत्पत्तिर्पर्वतत्वतान्नयपुनर्जन्माभोवः फलं॥ अत्यंतप्राग्वत॥ अथग

नृपर्वतः॥ हस्त्रिमेरुसतोवसेसंक्षेपात्पार्श्वतोऽसुतः॥ अरुसर्वयुगोपेतं वराचामरमुषितं॥ न सत्रमालासंयुक्तं वस्त्रधनं
 विभूषितं॥ दिव्यवस्त्रसमायुक्तं सुवर्णरचनायुतं॥ सर्वस्य ग्रहरोदेयं गुरवेतां शिथलं॥ तेन दत्तेन रत्नं तु भयोजनपर्वते
 ॥ पुरुषत्रयसंयुक्तं पर्वतं द्वादशावितं॥ मध्येऽको गजः द्वादशापर्वता यो रतिवयोदशमः॥ केचित् श्वपर्वतवन्मथे
 पंचगजानाहः॥ तत्सप्तदशामुच्यते सर्वपापेषु शिवसायुज्यां ब्रजेत॥ पितरस्तस्य मारुते शिवलोके समततः॥ प्रो
 षेभ्राव्यते॥ अथाश्वपर्वतः॥ अथाश्वमेरुवीदेयो यो रत्नो विद्यापुरा॥ श्वेते त्विनीतेः सहस्रोः प्रत्यमेः पंचसंख्यया
 ॥ मध्ये मेरुः कल्पितयो रविसंख्यास्तु पर्वताः॥ सवस्त्रहेमपटाश्च सप्तवाधनभूषिताः॥ वैभारख्यावायकांति क्वादा
 तयस्तु शिवायतः॥ संप्रपूरयामुक्ताय हेमकंकटा कुडले॥ अश्वमेरुप्रदानेन रत्नलोके मयि यते॥ अथाभावे रत्न
 गोमेरुपरिकल्पयेत्॥ अश्वसंख्याप्रमाणेन फले चेतु समं भवेत्॥ अथ वाजसमेरुश्च दत्तं येन शिवायतः॥ आभ्यावे
 रा पर्वतस्तानावर्षोस्तु यवेत्॥ मध्ये मेरुः कल्पनीयो वस्त्रेषो योस्तु कल्पयेत्॥ प्रतिकंपर्वताः कल्प्याहेमशृंगाः सुवर्णा
 काः॥ दिव्यवर्षातं सम्यक्कुर्वीमो गंधये सया॥ चक्रवर्जितमभ्यतिता नवान्जायते ततः॥ शिवालयेततोऽप्यतिनम्र

ताम०
२३५

योजन्यचाश्रयात्॥ अथ वाष्टमेरुस्तु रातया कल्प्यते धुना॥ मेरुः पलानां मध्ये तसहस्रैः पंचमिहितं॥ शाते प
 चभिरेके कुपर्वतं तत्र कल्पयेत्॥ त्रिंशद्विपलमेरुः कोचनेरेवता र्वेना॥ एकेकपलिकेशोषपर्वते वस्त्रभूषितो॥ रुताप
 जोविशेषाश्चिवास्त्राप्रैः कल्पयेत्॥ कुलसुद्धरते तोषिपैतकुं मातृकुंतया॥ दिव्यवर्षातं शंभुं रत्नलोके महीपते॥ ए
 वेधे त्वं मेरुं तसितस्वदेन कल्पयेत्॥ रुद्रलोके पदं पाति पिष्टमिः सहस्रो रत्नं॥ अथ वाधामेते तु शिवस्याप्रैः कल्प्ये
 त॥ पंचस्तारैर्मितं मध्ये मेरुं धामेन कल्पयेत्॥ रवारीतुद्रोतोः वाडशभिः खारीविशायाकुं मनुच्यते रत्नका॥
 एकैकं रवारीमावि रापर्वतं षोडशादिशोत्॥ पूर्ववद्देमशृंगं तु सवस्त्रं परिकल्पयेत्॥ कल्पकोटिसहस्राणि शिव
 लोके महीपते॥ एतदष्टांशमानेन तिलमेतं प्रकल्पयेत्॥ शृंगातिा पूर्ववत्तत्पत्तया चान्यनगेषु च॥ प्रयाति शि
 वसायुज्यं दुषभिः सहितो नरः॥ दशकोटिसहस्राणि भुक्ता भोगान्येकया॥ समस्तमेति नैमुक्तेषु विवेप
 आस्वलीयते॥ इति द्वादशसंख्याताः पर्वताः कथितास्तवाभिरुपरानं कर्तव्यमुपोष्य सुदिने सदा॥ इति द्वा
 दशमेतानं॥ हेमाद्रौ विस्फुर्धर्म॥ भूपस्वमहाबाहोऽप्यरातानमहाफले॥ यद्वा एतस्वीराजन्ने हसंजायते

पुनः गामे र्हममयश्चैव विष्णोराजो विवापुलत्रयेरासो वरो विंशताराजतः पञ्चेनातामः पुत्रशताप्रोक्तः पुला
नाकास्यकृत्तया॥ लोहस्यभारमात्रकसीसकस्यतयास्मृतः॥ लवरास्याप्यममेवद्रीहीरामिवमेवच॥ भा
रद्वयेनखात्रस्तगोत्रः स्यामचभारकः॥ कास्तूरिकः पुत्रपल-कारपल्वविशतिः॥ कोकमः स्याद्वतपलः
कापीसः षड्विंशभारकः॥ सवद्वयविशेषस्तमेरुः कार्यविज्ञानता॥ कृत्तामेरुविश्वं गतुसो वरीराजतारि
कं॥ अवेरेतीनकुसुमेज्जागरकल्पयेत्ततः॥ मेरुपर्वतराजंतुगृहारात्वं हिजोत्तम॥ ममानुकेपया ब्रह्मन्व
राहः श्रीयतामिति॥ कोदादिति तृप्तं चैराग्रहः कार्यविज्ञानता॥ मेरुसमर्पविश्रायद्वयेरास्वेकपाक
तं॥ तावहवैषहस्तागोकोटिवापिमहीयते॥ वसतिस्वर्गलोकेतुयावदिद्राश्रुतईषा॥ इतिना
नापर्वतरानानि॥ अथशिवरत्नानं॥ हेमाद्रौ॥ विष्णुधर्मा॥ माघशुक्ल॥ तृतीयायामागश्रीर्व
स्वापुनः॥ तृतीयावायवेप्राविशुक्लाया रोहिणीपुता॥ जोष्टपचातृतीयायाविशेषरातुभागीवा॥ राम०
गुडेक्षुवस्त्वज्वराभायकाजानिशकरीः॥ खर्जूरतंडलद्राक्षासौंद्रेमीलयजेनवा॥ फलेर्मनोहरैरभ्यः शिखर २३६

रागिप्रकल्पयेत्॥ सधामन्यतमेरपापयाश्चाद्विधानतः॥ आत्मप्रमारांकुवीतप्रादेशाम्पधिकं शुभांमुविगो
मयलिप्रायामिस्तुषा॥ सस्तरत॥ दिहस्तमूलकनैयहस्तामात्रेविरक्तया॥ भित्तिरिस्तुलेः कायीवेषयेद्वक्तवास
सा॥ मूलेदिहस्तातरावाप्तपरिहस्तामात्रादेशाधिकस्वपारीशेबा॥ चतुस्त्विस्तुभिन्नभूतरेरक्तवस्त्रेरावेष्ट
येदितिमदनंतबद्धिर्बध्नतुक्ते॥ दानद्वयेराज्ञमधूरयेद्रुनरन॥ इत्तुपुत्रकटगोरीतस्योपरिनिवेशयेत्॥ च
तुर्भजां हेमयीपूजयेत्कुकुमेनतु॥ अक्षुपत्रैः कटसत्त्वोपरिस्पर्शतत्रगोरीमसेत॥ गोरीतदेवीपुष्पागोरीशा
खद्वयगोभाशवेरीशान्वेविता॥ रत्नपद्मासनासीनासासत्त्वकमंडलु॥ वरराभयहस्ताभ्यासर्वमात्यफ
लप्रिया॥ वेषयेत्सम्पत्तारादेवीशिखरमेवच॥ अष्टागपूजयेद्गोरीमत्रैरैस्तुभक्तिः॥ नमोभवायेषा
रोतुकाभिज्ञानुनीनमः॥ वामरेवेतयाचोहनामिचैवजगद्धिये॥ आनंदायेतुद्वयनरायेपूजयेत्तनो॥
सुभद्रायेसुखपूजयल्लितायेनमानमः॥ शिरः अथकमः॥ उक्तेकालेकज्ञीकुशतिलपत्रजम्बहस्तोदेश
काब्जोसकीर्णदोभीप्यसोर्गसाभायकल्यकोटिशतत्रयकलंगोरीमवनिकातोत्तरपृथिवीपतिलकामः॥

श्वेद्यशस्त्रिखरदानेकरिषोरतिसंकल्पगरोप्राज्ञापुरपाहवाचनेचदिश्राद्वचरुताचार्यवत्प्रीतिश्रिखरकता
 गुडाघेरूपीपरीशुपत्रकटंनिधापतत्रसोमादिवत्त्रेहेमीगोतनिधायश्रिखरगोरीचसम्भवासवाक्काष्ठीरीमि
 नावेत्यावाद्यप्रतिष्ठापपाद्यादिकुमंगधवस्वाधेःसंपूज्यओम्भवान्येनमःपाहोपूज्यामीत्याद्यधंगसंप्रयत्नेक
 तापुष्पाजलिमाहापनिःप्रससिताकितामंत्रयेत्॥तसोहे॥स्वंपूज्यमहादेवीश्रिखरनमिःमंत्रयेत्॥यस्मान्निघ
 सःपावेत्याःश्रिखरत्नशिरेवेतः॥ब्रह्मन्मां पादिभगवंस्तुगोरीश्रिखरः सदा॥ इतिपुष्पाजलिप्रतिष्ठापरात्रौ
 जागरताकृत्वाप्रभातेरध्यात्॥स्वभामंत्रश्रिखरं ततोपापापत्रव्रतः॥ततःस्वात्प्रभातेतुदधान्मंत्रैराभ
 क्रितः॥देशकालादिपूर्वाक्तफलोत्प्रेरणातेमुकदमयश्रिनिर्मितंश्रिखरंममकगोत्रायामुकशर्मोतोगुरवे
 ध्वं चतुर्थ्यपचमवाभागमेवशिष्टममेभ्योबधुशिष्टजनादिभ्यश्चसंपररेनममेतितद्वत्तजलरतापठेत्॥
 यस्मान्त्वंसर्वभूतानामुपरिधारयस्त्रिभुवः॥तस्माच्छिवः प्रीयतांमेतवदानेनसर्वदेति॥सचओस्वस्तिदेव
 स्पत्येसादिसोमायवासः॥उत्तानायामिरसेषुउतेवाभ्युत्तलमित्यादिकामस्तुतिचपठेत्॥ततःकृतेतद्दानप्र

तिषार्थमिदंस्वर्गोत्तरीश्रिगांतुभंसंपरदेरतिरत्नभ्येभ्योपिदत्तामुक्तकेशोमोनीशीरंप्रतंयामुच्यते॥तदुक्तं॥
 अर्धभागंचतुर्थ्यपापंचमंत्रिततोगुरोः॥रधाक्केषंतुबधुनीशिष्टानीस्वनस्यच॥स्वंपूज्याश्रिखरं गोपी
 भुजीतवाग्यते॥समुक्तेशःसंश्रयशीरंप्रतमयातिवा॥सर्वसेइवनेरयाःकल्पकोटिधातंत्रयेत्॥पुरपसा
 दिहायातोजायतेष्टयिबीपतिः॥इतिनरहुरुनारायणराभदसुनुरामकस्यभरात्मजकमलाकरभदक
 तेरानकमलाकरपर्वतशानानि॥

4.30

Indira Gandhi National
Centre for the Arts